

2025 09 04

Socialdepartementet

s.remissvar@regeringskansliet.se

s.sl@regeringskansliet.se

Er ref/dnr: S2025/01216

Remissvar: Säkerställ tillgången till läkemedel – förordnande och utlämnande i bristsituationer

Läkemedelshandlarna företräder de läkemedelsföretag som är oberoende distributörer av läkemedel till Sverige. Under 2024 sålde våra medlemsföretag närmare 4,7 miljoner läkemedelsförpackningar till ett värde av 4,1 miljarder kronor motsvarande 6,3 procent av alla läkemedel som såldes i landet. Genom Läkemedelshandlarnas medlemmars parallellhandel med läkemedel:

- motverkas centralism och monopol
- skapas konkurrens som ger betydande besparingar
- motverkas de tillverkande läkemedelsbolagens relativa monopol och deras möjlighet att styra hela värdekedjan för patenterade läkemedel

Sammanfattning

Läkemedelshandlarna tillstyrker utredningens förslag, men begränsningarna får inte bli en enkel utväg för myndigheten, utan en sista utväg, efter att alternativa försörjningsvägar har uttömts. Majoriteten av rest och bristsituationer berör billiga läkemedel utan patent och är nationella. I ett kortsiktigt perspektiv finns goda alternativ för att hitta läkemedel, med eller utan patent, inom EU.

Mer detaljerade synpunkter

3.1.2

Läkemedelshandlarna vill poängtera att orsakerna till rest och bristsituationer också kan handla om läkemedelsbolag prioriterar vissa marknader mer än andra i olika former av kvotsystem och utifrån lönsamhetsaspekter. Det har aktualiserats utifrån särskilt generiska läkemedel där den svenska marknaden är synnerligen effektiv i sin prispress, men därmed

också kan orsaka problem med tillgängligheten. En stor andel av rest och bristsituationer kan därför vara helt lokala och nationellt grundade.

3.4.1

Läkemedelshandlarna vill understryka att majoriteten av rest och bristsituationer gäller billigare, generiska läkemedel. I utredningen tas situationen med GLP-1-receptoragonister upp som ett exempel på bristsituationer, men den är inte representativ, även om givetvis konsekvensen för diabetespatienterna var allvarlig nog.

3.6.2

Läkemedelshandlarna tillstyrker utredningens förslag om att justera läkemedelslagen. Vi uppfattar skrivningen att det endast är vid allvarliga rest och bristsituationer som dessa begränsningar ska införas för att skydda människors eller djurs liv eller hälsa.

Övriga synpunkter

Läkemedelshandlarna anser att det är av vikt att alternativa försörjningsvägar uttöms innan utredningens förslag på begränsningar införs. Begränsningarna får inte bli en enkel utväg för myndigheten, utan en sista utväg. Av erfarenhet vet vi att det på den europeiska läkemedelsmarknaden kan finnas läkemedel som är i rest och brist i Sverige men av olika skäl inte når svenska patienter. Här finns alternativa förhållningssätt för att lösa bristen.

Utredningen beskriver också den omfattande verksamhet som pågår för att minska situationerna med rest och brist genom bland annat byggande av lager, aktuell bild av tillgången på läkemedel, uppmaning till patienter att ha läkemedel hemma, med mera. Dessa åtgärder behöver också tas i beaktande innan begränsningar införs.

Idag hanteras också en del rest och bristsituationer med licensläkemedel, vilket är dyrt, administrativt betungande och innebär en sämre kontroll. Det borde gå att hitta alternativa sätt att hantera rest och brist på än licensläkemedel.

Andreas Rosenlund, VD
Läkemedelshandlarna